

**Міністерство внутрішніх справ України
Львівський державний університет внутрішніх справ
Центр післядипломної освіти, дистанційного та заочного навчання**

Кафедра адміністративного права та адміністративного процесу

**КЕЙС
заняття на тему**

«Особливості забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів»

**Підвищення кваліфікації (короткострокове)
поліцейських – підрозділи превентивної діяльності**

**Інформація про викладача:
к.ю.н., доцент Мороз
Оксана Богданівна
0674574766**

**Львів -2021
Тема**

«Особливості забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів»

Лекція – 1 год.

Навчальна мета: формування понятійно-категоріального апарату з відповідної теми лекції, а також систематизованих стійких знань поліцейських про поняття та види масових заходів, їх загальна характеристика.

Виховна мета: формування поваги до прав людини, розуміння верховенства права, сприяння формуванню вмінь та навиків поліцейської діяльності, застосовування отриманих слухачами знань у практичній діяльності щодо дій поліцейських під час масових заходів.

Розвивальна мета: розвинути інтелектуальні здібності працівників поліції в організації та здійсненні діяльності щодо дій поліцейського під час масових заходів.

Навчальне обладнання, ТЗН: електронні підручники, посібники.

Наочні засоби: зразки документів, роздатковий матеріал.

План лекції (навчальні питання):

1. Поняття та види масових заходів, їх загальна характеристика.
2. Організація діяльності та завдання підрозділів Національної поліції під час проведення масових заходів;

1. Поняття та види масових заходів, їх загальна характеристика.

У широкому розумінні масовий захід визначається як організована дія (сукупність дій або явищ соціального життя) за участю великих мас людей, який проводиться в громадському місці у визначеному державою порядку з метою задоволення політичних, духовних, фізичних та інших потреб громадян.

Поняття "масові заходи" включає такі характерні ознаки: а) наявність великої маси людей;

б) організованість дій;

в) наявність цілей або однієї конкретно визначеної мети;

г) наявність громадських місць;

д) регламентація порядку проведення масових заходів.

За змістом, масові заходи поділяються на:

а) суспільно-політичні (збори, мітинги, демонстрації, вуличні походи, пікетування, страйки);

б) культурно-просвітницькі (молодіжні фестивалі, народні гуляння, національні свята, міжнародні виставки, концерти популярних виконавців тощо);

в) спортивні (олімпіади, міжнародні змагання з різних видів спорту тощо);

г) релігійні.

2) за масштабом: міжнародні; республіканські; регіональні; місцеві;
3) за способом виникнення: попередньо організовані, спонтанні;
4) за суб'єктами організації і проведення: організовані державними органами; громадськими об'єднаннями, включаючи міжнародні; релігійними організаціями;

5) за місцем проведення: в будинках, спорудах; на відкритій місцевості (зокрема на водній акваторії).

Масові заходи, як соціальні явища, породжують особливу обстановку на тій території, де вони проводяться. Цій обстановці властиві свої специфічні ознаки:

– порушується нормальний (звичайний) ритм життя району, міста або країни в цілому;

– масові заходи проводяться, як правило, на обмеженій території і за участю великої кількості людей;

– можливість швидкоплинної зміни оперативної обстановки;

– в даній обстановці стихійно формуються певні поза колективні угруповання, які здійснюють вплив на стан громадського порядку та громадської безпеки;

– під час проведення масових заходів можуть виникнути групові порушення громадського порядку, масові заворушення, бійки, пожежі та інші непередбачені обставини;

– не виключена можливість заподіяння збитків підприємствам, установам і організаціям, а також особистим та майновим інтересам громадян;

– утворюються сприятливі умови для активізації злочинних елементів.

За особливих умов порушується звичайний ритм життя населення окремих районів чи міст, можлива загроза для здоров'я та життя багатьох людей, виникають великі матеріальні збитки, дезорганізується робота державних установ, транспорту, зв'язку, загострюється соціальна напруженість, зростає рівень злочинності та інших порушень громадського порядку.

2. Організація діяльності та завдання підрозділів Національної поліції під час проведення масових заходів.

Основні завдання органів та підрозділів поліції в цих умовах:

- забезпечення успішного проведення заходів;
- суворе дотримання учасниками заходів встановлених правил поведінки;
- попередження і припинення можливих злочинів, порушень публічного порядку;

- надання допомоги іншим державним органам у забезпеченні публічного порядку і публічної безпеки;

- недопущення ослаблення охорони публічного порядку на інших територіях населеного пункту.

Виходячи з накопиченого досвіду діяльності органів поліції під час проведення масових заходів можна констатувати, що процес організації і забезпечення публічного порядку поділяється на три етапи:

- підготовчий - який починається з моменту отримання завдання на забезпечення охорони публічного порядку при проведенні масового заходу;
- виконавчий - охоплює дії нарядів і управління ними безпосередньо при проведенні масового заходу;
- заключний - здійснюється шляхом згортання сил і засобів та зосередження їх у призначених пунктах і підведення підсумків несення служби.

На підготовчому етапі охорони публічного порядку:

1. З'ясовується характер і особливості масового заходу.
2. Проводиться оцінка оперативної обстановки.
3. Розробляється план ОПП.
4. Створюються органи управління.
5. Проводиться рекогносцировка місцевості.
6. Здійснюється підготовка особового складу та технічних засобів до несення служби.
7. Проводиться заключний інструктаж з особами, відповідальними за ОПП на конкретних ділянках з уточненням їх функціональних обов'язків.

За результатами рекогносцирувань розробляється план забезпечення охорони публічного порядку та безпеки, який повинен містити десять розділів:

1. Зміст, програма заходу, місце, час його проведення, оперативна інформація.
2. Підготовчі, організаційно-практичні та оперативні заходи.
3. Склад, графік роботи оперативного штабу (робочої групи), виїзних штабів на об'єктах проведення заходів.
4. Загальний розрахунок сил та засобів, що залучаються від конкретного органу, підрозділу внутрішніх справ.
5. Території проведення заходу, які залежно від обсягів місцевості поділяються на зони, сектори, ділянки та закріплюються за певними нарядами; чисельність нарядів та від яких органів і підрозділів внутрішніх справ, вищих навчальних закладів МВС вони залучаються; вихідні дані та позивні старших (керівників) нарядів, час виставлення нарядів.

Контрольні питання

1. Які основні види масових заходів?
2. Які сили Національної поліції, що залучаються до забезпечення публічної безпеки і порядку під час масових заходів?
3. Засоби Національної поліції, що залучаються до забезпечення публічної безпеки і порядку під час масових заходів.
4. Які підготовчі етапи охорони публічного порядку?
5. Як здійснюється посилений варіант несення служби?
6. Як здійснюється особливий варіант несення служби?
7. Як проводиться виконавчий етап охорони публічного порядку?
8. Як проводиться заключний етап охорони публічного порядку?
9. Які дії поліцейського, котрий виявив ускладнення під час проведення масового спортивного заходу?
10. Які найбільш небезпечні види натовпу?
11. Які бувають характерні риси поведінки людини в натовпі?

12. Як здійснюється відстеження пересування громадян вулицями населеного пункту до місць проведення заходу?

13. Як здійснюється блокування учасниками масових заходів адміністративних будівель або транспортних комунікацій?

Ситуаційні завдання 1

Біля будівлі районної державної адміністрації відбувається пікет однієї особи підтриманий членами її родини (1 – 2 особи) щодо захисту її прав у житлово-комунальній сфері. Особа підготувала ряд плакатів та звертається до перехожих із закликами приєднатися до пікету. Спроб блокування входу до адміністративної будівлі чи проникнення до будівлі учасники пікету не роблять.

Які обов'язкові дії поліцейського в разі отримання інформації про подію? Які підрозділи НП, які за своїми функціональними обов'язками повинні реагувати на такі події?

Ситуаційні завдання 2

Біля будівництва збирається група місцевих активістів – противників забудови. У групі візуально визначається її організатор, який за допомогою гучномовця проголошує гасла, але не закликає перешкоджати діям будівельників чи руйнувати огорожі будівництва.

Які обов'язкові дії поліцейського в разі отримання інформації про подію? Які підрозділи НП, які за своїми функціональними обов'язками повинні реагувати на такі події?

Ситуаційні завдання 3

Біля будівлі районної державної адміністрації відбувався мітинг щодо захисту її прав громадян у житлово-комунальній сфері. Учасники мітингу підготували ряд плакатів та зверталися до перехожих із закликами приєднатися до мітингу. У результаті кількість учасників мітингу виросла у два-три рази, а окремі групи осіб, які приєдналися до учасників мітингу почали закликати до блокування входу до адміністративної будівлі та проникнення до будівлі – спілкування з її очільниками в їх робочих кабінетах. Організатори мітингу почали робити таким особам зауваження.

Які обов'язкові дії поліцейського в разі отримання інформації про подію? Які підрозділи НП, які за своїми функціональними обов'язками повинні реагувати на такі події?

Ситуаційні завдання 4

Біля будівництва зібралася група місцевих активістів – противників забудови. У групі візуально визначається її організатор, який за допомогою гучномовця проголошує гасла, але не закликає перешкоджати діям будівельників чи руйнувати огорожі будівництва. У цей час з воріт будівництва вийшла група молодиків у будівельних касках та почала сперечатися і погрожувати учасникам зібрання.

Які обов'язкові дії поліцейського в разі отримання інформації про подію? Які підрозділи НП, які за своїми функціональними обов'язками повинні реагувати на такі події?

ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. (Закони України).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984. *Відомості Верховної Ради УРСР*. Додаток до № 51. Ст. 1122. (Закони України).
3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131. (Закони України).
4. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379. (Закони України).
5. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 № 264/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 52. Ст. 455. (Закони України).
6. Про затвердження Положення про дозвільну систему: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 р. № 576. (Законодавство України).
7. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 877. (Законодавство України).

II. Основна література:

1. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції: навчально-методичний посібник. / уклад. : М.В. Корнієнко, А.Г. Пишна, А.А. Десятник; Одеса: Одеський державний університет внутрішніх справ, 2021. 236 с.
2. Актуальні проблеми адміністративної діяльності поліції: навч. метод. посібник. Трачук П. А., Тимчак В. В. Ужгород: Вид-во ПП Данило С. І., 2020. 144 с.
3. Адміністративна діяльність Національної поліції щодо запобігання вчинення адміністративних правопорушень дітьми: монографія / Є. С. Зеленський, І. С. Кравченко. Дніпро: ДДУВС, 2020. 154 с.
4. Організаційно-правові основи запобігання тероризму: підручник / Ю. О. Лісіцина, І. Р. Серкевич, Г. З. Яремко та ін.; за заг. ред. В. В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 432 с.
5. Аброськін В. В. Діяльність Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки в умовах антитерористичної операції: навч. посіб. / В.В. Аброськін. К.: ФОП Лопатіна О.О., 2019. 212 с.
6. Миронюк Р. В. Громадський контроль за діяльністю поліції: монографія / Р. В. Миронюк. Дніпро: ДДУВС, 2020. 134 с.
7. Адміністративна діяльність поліції: підручник / В.В. Середа, М.П. Гурковський, Ю.С. Назар та ін.; за заг. ред. В.В. Середи. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 776 с.

8. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В. Сокурєнка; О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, В.А. Троян та ін. ; передм. В.В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 432 с.

9. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О.М. Бандурки ; О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князєв та ін.; передм. О.М. Бандурки; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 242 с.

10. Пугач А.В. Теорія і практика застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення: монографія / А. В. Пугач, А. О. Собакарь. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 196 с.

III. Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua
3. Урядовий портал. Єдиний веб-потал органів виконавчої влади. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
4. Офіційний веб-потал Міністерства внутрішніх справ України. URL: <http://www.mvs.gov.ua/>
5. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua/>
6. Офіційний веб-потал Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua/>
7. Національне агентство України з питань державної служби. URL: <http://nads.gov.ua/control/uk/index>
8. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: <http://www.nau.ua/>
9. Вікіпедія Вільна енциклопедія. URL: <http://uk.wikipedia.org>
10. Електронна бібліотека Львівського державного університету внутрішніх справ. URL: <http://www.lvduvs.edu.ua>